

13 OKT 2008

Justis- og politidepartementet
Rednings- og beredskapsavdelingen
8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
13 OKT 2008	
SAKSNR.: 200408231	
AVD/KONT/BEH:	RBA IRBA/HAS
DOK.NR.	124
ARKIV	614.9

Vår ref.: 200812332-2/E: X20 /ØHA
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.: 200408231- /AHO

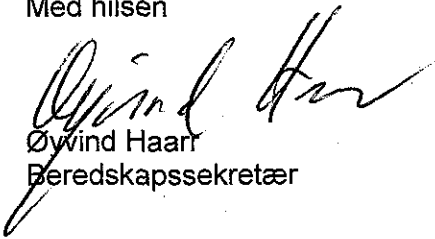
Kristiansand, 08.10.2008

Høringssuttalelse fra Kristiansand kommune til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret

Kristiansand kommune behandlet høringsutkast til ny lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret i Formannskapet 8. oktober 2008.

Vi viser til avtale pr e-post 15.09.2008 med Arild Holmsen, om mulighet for å levere høringssuttalelse noen dager etter fristen, og gir med dette vedlagte høringssuttalelse.

Med hilsen

Øyvind Haarr
Beredskapssekretær

Vedlegg:

Høring - lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret.

Generelt om høringsutkastet

En egen lov der en samler ulike krav knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap for kommuner, kan være positivt. Blant annet får en større fokus på samfunnssikkerhet og beredskap som et viktig moment i samfunnsplanleggingen, og det er bra. På den annen side, kan det føre til at fokuset på beredskap i mindre grad er integrert i den enkelte tjeneste, og i større grad fokuseres ved siden av ordinære tjenester. Slik sett synes det viktig at lovforslaget primært omhandler det overordnede nivå ift kommunal beredskapsplanlegging, slik som høringsutkastet legger opp til.

Dersom en først skal ha en lov som gir kommunene en egen beredskapsplikt, virker det også fornuftig å samle annet lovverk knyttet til sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret i samme lovverk, slik høringsutkastet legger opp til.

Når det gjelder forholdet til andre lover, og beredskapstenkning i et videre perspektiv, ser vi at lovforslaget med fordel kunne hatt et kapittel om hvordan samfunnet som helhet, også på tvers av kommunegrenser, skal møte utfordringer knyttet til større hendelser. Dette for å klargjøre hvordan kommunene kan forholde seg til øvrig samfunnsorganisering for å møte større kriser, sett i lys av den foreslåtte beredskapsplikten. For eksempel er de vurderinger som er gjort knyttet til bruk av totalforsvarskonseptet som prinsipp og ift sivilt-militært samarbeid ikke omtalt i dette høringsutkastet. Hvordan regjeringsapparat og andre forvaltningsnivåer på regionalt og nasjonalt plan, kan bistå med å styre innsats opp mot kommunene er heller ikke belyst. Dette ser vi som en svært viktig del av kommunens beredskapsplanlegging ift flere typer hendelser. Sivilforsvaret er i denne sammenheng riktignok omtalt.

Et eksempel på dette som kan nevnes, er innen forsyningssikkerhet. Kommunene i Norge er sårbare for brudd i forsyningslinjer for nærmest alle basisvarer som penger, strøm, drivstoff, medisiner og mat etc. Å håndtere en større forsyningskrise er et stort ansvar for en kommune å håndtere, kanskje heller ikke mulig uten vesentlig støtte og eventuelt styring fra sentrale etater og aktører? Kommunenes muligheter til krisehåndtering sammen med andre viktige beredskapsaktører i en slik situasjon kunne derfor etter vårt syn med fordel beskrives i høringsutkastet. Den store skogbrannen i Froland i 2008 kan være et annet og tilsvarende eksempel.

Høringssvaret er i det videre delt opp iht. lovtekstens kapitler.

Kapittel I – Formål, virkeområde mv

Vi ser det som hensiktsmessig at gjeldene lovverk i større grad tar hensyn til fredstidshendelser, ut fra de vurderinger som beskrives i høringsutkastet om endret trusselbilde.

Vi støtter også vurderingen om å konkretisere innholdet i allmennhetens bistandsplikt i akutsituasjoner.

Kapittel II – Generelle bestemmelser om Sivilforsvaret

Å beholde Sivilforsvaret som en sentralt styrt etat, og videreutvikle det ift møte nåtidens og framtidens beredskapsutfordringer, synes hensiktsmessig ut fra de vurderinger som er gitt i høringsutkastet.

Det er bra at Sivilforsvarets oppgaver klart defineres ift oppgaver mot kommunene. Vi ser det i denne forbindelse også som viktig at det i større grad enn lovforslaget legger opp til, tydeliggjøres hvilket ansvar Sivilforsvaret kan ha ift å støtte kommunene i ulike hendelser.

Dette synes mangelfullt i selve lovteksten(jf § 6), selv om det er beskrevet i grunnlaget og i kommentarene.

Kapittel III – Tjeneste i Sivilforsvaret

Ikke kommentert.

Kapittel IV – Kommunens plikter:

Beskrivelse av kommunens plikter ift gjennomføring av Sivilforsvarets oppgaver er primært videreføring av gjeldene prinsipper, og synes hensiktsmessig dersom Sivilforsvaret skal videreføres og utvikles som beskrevet i høringsutkastet.

Vedrørende lagring av sivilforsvarsmateriell, så støtter vi fullt og helt høringsutkastets kommentar om at det er nødvendig med en gjennomgang av kostnadsfordeling mellom kommuner. Det er i dag en urettferdig økonomisk fordeling mellom kommuner som har sivilforsvarslager, og kommuner som ikke har sivilforsvarslager, og dagens ordning bør revurderes snarest.

Kapittel V – Bestemmelser om kommunal beredskapsplikt:

Høringsutkastets forslag om kommunal beredskapsplikt er for kommunene den mest omfattende endringen sammenliknet med dagens lovverk. Kommuner har i dag en beredskapsplikt i lov om helsemessig og sosial beredskap, men denne gir ikke føringer mot et overordnet og tverrsektorielt perspektiv, slik som høringsutkastet foreslår.

Vi er av den oppfatning at å ha et mer overordnet og tverrsektorielt fokus i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er bra, både ift risikovurdering og sårbarhetsanalyser(ROS), og ift øvrig beredskapsplanlegging. Dette er i tråd med vår tenkning og i tråd med våre nåværende planleggingsrutiner. Vi er likevel ikke sikre på om en slik beredskapsplikt i en egen lov, vil heve beredskapsnivået i kommunene mht ROS og beredskapsplaner. Vi håper en slik beredskapsplikt ikke vil bidra til økt byråkratisering av beredskapsplanleggingen, og ber om at dette forhold tas med i den videre vurderingen. For at kommunene skal kunne utvikle seg videre ift beredskapsplanlegging, tror vi det først og fremst er hensiktsmessig om en fra sentralt hold kan stimulere til økt fagutvikling og organisasjonsutvikling ute i den enkelte kommune. Som eksempel kan vi trekke fram at for Kristiansand kommune er Fylkesmannen i Vest-Agders beredskapsavdeling en svært viktig ressurs ift faglig støtte og rådgivning for kommunen i beredskapsspørsmål.

Argumentet om at en lovfestet beredskapsplikt kan bidra til å gi beredskapsplanleggingen en høyere prioritet i kommunene, vil naturlig nok være riktig, og kan slik sett tale for en lovbestemmelse ift dette.

For øvrig synes det fornuftig å utforme et slikt lovverk slik at det skapes sammenheng mellom beredskapsplanleggingen og øvrig kommunal planlegging, inkludert opp mot plan og bygningslov. Dette legger jo høringsutkastet opp til, og det er bra.

Kapittel VI – Sivile beskyttelsestiltak:

Kommunen kan ha større oversikt og kunnskap enn politiet for enkelte typer hendelser, og det er derfor naturlig at også kommunen kan beslutte evakuering for hendelser av ikke-akutt karakter, når kommunen finner det nødvendig. Ansvar og beslutningsmyndighet for dette synes ikke å ha vært tydelig tidligere, og det er bra med en klargjøring.

Når det gjelder ansvaret for gjennomføring av evakuering, hvor det forelås at kommunen har ansvaret for det, så har kommuner i utgangspunktet ikke tilstrekkelig kompetanse eller personell til å gjennomføre en evakuering av større skala. Per i dag vil vi i noen situasjoner være avhengige av bistand fra f. eks politi og sivilforsvar ift dette. Vi ser det derfor som helt nødvendig at det gis en veiledning ift dette, og at det klargjøres hvordan kommunen skal kunne ivareta et slikt ansvar på en god måte. Herunder hvordan en kan samarbeide effektivt med eksterne ressurser som Sivilforsvaret, redningsetatene, forsvaret mv i en slik situasjon.

For øvrig er det et viktig punkt at kommunen ikke kan ta ansvar for annet enn frivillig evakuering.

Det er også en fordel at allmennhetens bistandsplikt knyttes til denne delen av loven.

Det er positivt at det foreslås at kommunene nå kan anmode direkte om bistand fra Sivilforsvaret i situasjoner som f. eks evakuering (Jf § 20). Dette kan med fordel formuleres i en mer generell vending, og ikke bare knyttes til evakuering.

Når det gjelder varsling, kommer det ikke klart fram i lovtekst eller kommentarer om staten tar ansvar for kostnader til anskaffelse og vedlikehold av varslingssystemer, mens dette er nevnt under departementets vurderinger.

Når det gjelder tilfluktsrom, er dette en vanskelig sak å ta stilling til, og vi støtter vurderingen om at det er behov for en utredning vedrørende dette.

Forslaget om at kommunen skal overta ansvaret fra Sivilforsvaret med å håndtere tilfluktsromstjenesten kan vise seg å bli noe ressurskrevende. Da tenker vi på opplæring, og på å håndtere en større hendelse hvor tilfluktsrom må tas i bruk. Vi anbefaler derfor at tilfluktsromtjenesten vurderes samtidig, blant annet med hva slik tjeneste skal inneholde, ansvarsforhold, og hvordan den kan drives.